

РЕШЕНИЕ

№ 987

гр. София, 16.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 07.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **9245** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 18, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето /ППЗЗДет. /.

Образувано е по жалбата на П. Г. Х. против Задължително предписание № П/Д-С-М-004/16.09.2022 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ М. при АСП. С оспореното по делото предписание, по отношение на жалбоподателя, в качеството му на родител на детето Е. П. П., на основание чл. 21, ал. 1, т. 3 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет), във вр. с чл. 18, ал. 4 от Правилника за приложението му, е предписано, 1. Да изготви и представи в ОЗД към ДСП М. график на срещите на детето с бащата П. П. по вайбър, чрез друга социална мрежа или видео връзка с телефон, който стриктно да спазва до влизане в сила на съдебно решение за определяне на родителски права и режим на виждане на детето с другия родител в срок до 19.10.2022 г.; 2. Майката на детето П. Х. да осигури достъп на служител на ОЗД към ДСП – М. до своя дом, които да проведат разговор с детегледачката и детето за установяване на качеството на полагани грижи за детето в срок до 20.10.2022 г.. В жалбата се твърди незаконосъобразност на оспореното задължително предписание по съображения за издаването му в несъответствие с изискванията за форма и съдържание /поради липса на мотиви и неяснота на разпоредените последици/; при липса на посочените в него фактически предпоставки; при неправилно прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Твърди, че не е налице отказ от нейна страна да сътрудничи във връзка с предприетите мерки за закрила на детето,

неяснота в оспорвания административен акт кога и при какво обстоятелства, майката е отказала или осуетила провеждането на среща по изброените способности на детето с бащата. Оспорва като необосновано и бланкетно соченото от административния орган поведение от нейна страна, да ограничава контактите на бащата; администрацията е взела отношение предвид множеството жалби и сигнали от страна на бащата към жалбоподателката за липсата на родителски капацитет, като намесва взаимните отношения, като повод, че контактите с детето са ограничавани; фактическите обстоятелства за отказ да се състави и представи график за вайбър срещи не били верни, защото нямало как да се знае и предвиди провеждането по удобно за срещащите се време. Предвид множеството жалби от бащата до ответната администрация, жалбоподателката твърди, че проверки се извършват от ОДЗ понякога и по два пъти месечно, като не е имало случай проверяващите да не са допуснати, а резултатите от посещенията са в социалния доклад по преписката. Не претендира присъждане на разноски.

Иска отмяна на Задължително предписание № П/Д-С-КС-004/16.09.2022 г. на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ М. при АСП С., като незаконосъобразно и не претендира разноски по делото.

Ответникът по жалбата - Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ М. при АСП, чрез пълномощник оспорва жалбата. Твърди, че издаденото предписание е в интерес на детето съобразявайки изискването по чл. 10, ал. 1 от Закона; предписанието било отражение на принципите на закрила на детето, регламентирани в чл. 3; не отрича родителите да са в конфликт; сочи, че било установено з. страна П. да не е имал възможност за контакт с детето; по отношение на представен от процесуален представител на оспорващата план за действие от 09.01.2023, съставен от родителите на детето, с него се манифестирало намерението на родителите за преодоляване на родителския конфликт, който ако е бил съставен по рано, едва ли би се стигнало до настоящото производство.

Представляващият малолетното дете Е. П., р. 10.01.2020 г., адв.Т. поддържа становище, че първостепенно е да се охраняват интересите на детето, така, че за него да е налице емоционална обвързаност с родителите.

Заинтересована страна П. П. изразява становище за неоснователност на жалбата.

По делото е уведомен ОЗД при ДСП М., като според представляващия социален работник случаят е известен и контактите били спорадични, а считано от 22.05.2022 г. бил последния известен контакт на бащата с детето

Съдът, като обсъди направените в жалбата оплаквания и извърши проверка на законосъобразността на обжалвания административен акт, намира за установено следното:

Дирекция „Социално подпомагане“ М. работи по случая на малолетното дете Е. П. от 2021 г. Установено и прието от съда за безспорно е, че П. П. и П. Х. са родители на детето. Детето е родено във Великобритания, където са били родителите, а след раждането отношенията между тях се влошават, майката прави оплаквания към местните социални, здравни и полицейски служби, бащата е арестува и освободен, по оплакване на майката, наложена му била ограничителна мярка да не приближава майката и детето. През 2021 г. жалбоподателката и детето се прибират в България, първо в Б., където е отворена работа по случая. След това се установяват в С., където майката наема жилище и започва работа. По отношение грижите за детето ѝ помага платена детегледачка. По приложената административна преписка са

приложени множество сигнали от бащата за препятстване правото му на контакти с детето. Приложена е и частна кореспонденция от екранни снимки на мобилни устройства за водена кореспонденция между родителите. Не може да се установи кога и по какъв начин са провеждани срещи на бащата с детето. Изслушани са свидетели на бащата и майката, от показанията на които съдът стига до извод, че бащата не може да провежда редовно по уговорка с майката срещи с детето. Няма доказателства и майката да ограничава изцяло контактите на бащата. Не е спорно, че по описа на СРС е заведено гр. дело по иск на жалбоподателката с правно основание чл. 127, ал. 2 и чл. 143 от СК, което е висящо.

Именно в този смисъл от страна на ответник са дадени предписания по отношение на П. Х. за изготвяне и съгласуване на график за контакти на детето и бащата (по скоро да му се осигури възможност да вижда детето, тъй като то не може да осъществи адекватен вербален контакт), които са предмет на жалбата.

От приложените по преписката социални доклади от служби „Социално подпомагане „М.“, ДСП Б., съдът установи отворена работа по случая от 2021 г. В приложените социални доклади, както и такива по оценка на риска не се отчита детето да е било поставено в рискова среда. Напротив, отчита се добрите условия в които живее и полагани грижи от страна на отглеждащата го майка. Към жалбата е представен социален доклад от 05.05.2022 г., изготвен от ДСП М. за нуждите на друго съдебно производство, в който са отразени родителските качества на майката, идентични с тези установени от предходни доклади, откакто е отворена работа по случая. Това не е единствен социален доклад, съответен и на тези от 2021 г., по които не се установява отказ от страна на майката да съдейства за осигуряване възможността за контакти между бащата и детето. От приложените по административната преписка доказателства и приети от съда не може да се прави извод, детето да е поставено в риск за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие при установения съществуващ родителски конфликт, като в случая се налага работа по превенция за родителско отчуждение. Съдът приема, че майката има родителски капацитет и се справя сама с отглеждането на детето и с помощта на трети лица, както и че обективното местопребиваване на бащата не му позволява да вземе пряко участие в отглеждане на детето. Съдът приема и това, че в интерес на детето е да се поддържа позитивна емоционална връзка и с двамата родители.

Жалбата е процесуално допустима и основателна.

Оспореното задължително предписание е издадено от компетентен орган, в изискуемата писмена форма, но не е мотивирано и не съответства на материалния закон и целта на същия.

По отношение дадените предписания – съдът намира жалбата по отношение т. 2 – жалбоподател „да осигури достъп до служители на ОЗД при ДСП М. до своя дом, които да проведат разговор с детегледачката и детето за установяване на качеството на полаганите грижи за Е.“ за основателна. Органът не излага съображения, че не може да установи средата в която се отглежда детето. Напротив, отчетените позитивни грижи от страна на майката и чрез детегледачката не налагат да бъде смущавано спокойствието на детето от посещения на администрацията, за установяване на обстоятелства, които са отчетени в полза на майката, както в предхождащите доклади, така и в обстоятелствената част от оспорваното задължително предписание. От мотивната част е установено, че детето се отглежда в

благоприятна за него среда, а след като това е доказано, предписанието по т. 2 е безпредметно. На следващо място няма доказателства административния орган, чрез подчинените му служители да са препятствани да извършват проверки при всеки сигнал срещу жалбоподателката. Издаденото предписание в тази част противоречи на целта на закона, до степен, че след като няма данни детето да е отглеждано в неблагоприятна среда, засягането на интересите на майката и детегледачката в степен превишаваща необходимостта от подобно посещение е несъответстващо на това да се осъществява социална закрила на дете, поставено в риск. Съдът приема, видно от отметка на представения в с.з. доклад, че на 09.01.2023 г. от социален работник е извършено домашно посещение, което следва да се цени и като изпълнено предписание в тази част. Налице е съдействие от жалбоподателката към социалните служби във връзка със създадените отношения.

Съдът приема, че жалбата е основателна и в останалата част.

В разпоредбата на чл. 21, ал.1, т.3 от ЗЗД, посочена като правно основание за издаване на оспореното предписание, е предвидено, че по този закон ДСП извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване правата на децата и дава задължителни предписания за отстраняването им при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона. В нормата на чл. 18, ал.1 от ППЗЗД е предвидено, че целта на мерките за закрила в семейна среда е да бъдат подпомогнати детето и семейството в зависимост от възможностите за отглеждане и възпитание на детето, според ал. 2 - мерките, предвидени в чл. 23 от закона, се прилагат съгласно изготвения план за действие, а според ал. 3 - мерките за закрила на детето могат да се осъществяват и чрез социални услуги. В нормата чл. 18, ал.4 от ППЗЗД е предвидено, че при отказ за сътрудничество от страна на родител, настойник или попечител или на лицето, което полага грижи за детето, по предложение на социалния работник, водещ случая, директорът на ДСП М. издава задължително предписание. В случая тази процедура е спазена. Такова предложение е направено, независимо от предходните социални доклади и извършвани действия по работата по този случай, като резултат от наложени предписания за действия от РДСП С..

Оспореното предписание е издадено след извършено от социални работници в Отдел „Закрила на детето“ проучване и оценка на подадени сигнали от единият родител на детето, изготвяне на план за действие с нормативно предвиденото съдържание, предложение за ползването на социални услуги, но не и категорично да е установено детето да е поставено в риск, поради отказ на майката да съдейства за срещи по електронен път. Оспорваното предписание е издадено след получаване на методическо указание от РДСП и изготвен социален доклад от 16.09.2022 /л.253/. В социалния доклад СЛ/Д-С-М/338-089 от 16.09.2022 г. относно сигналите на з. страна П., както и в обжалваното предписание по т. 1, не се сочи отказ на жалбоподателката да осигурява възможност на бащата за контакти с детето. И в двата документа се сочи, че „г-жа Х. не може да се ангажира с график за осъществяване на срещи ..., тъй като се съобразявала с режима на детето, който е различен от този на баща Й“. Физическата невъзможност да се синхронизират контактите с бащата, може да е субективна, но не е отказ, установен от служителите на ОЗД.

В акта са посочени фактическите основания за издаването му, част от които се съдържат в изготвените по преписката доклади от социалните работници доклад. Административният акт, обаче не съдържа правни основания за издаването му с изключение нормата на чл. 21, ал.1, т.3 от ЗЗД.

Безспорно установено по делото е, че отношенията между родителите са влошени и съществува конфликт. Безспорно е и, че в тази връзка майката е напуснала бащата на детето, както и че като следствие от сигнал до местните здравни, социални и полицейски власти във Великобритания по отношение на последния е приложена ограничителна мярка.

По множеството сигнали от з. страна П. до ДСП М. и РДСП С. са проведени разговори от социалните работници с жалбоподателката. В изготвения (последен) социален доклад е посочено, че жалбоподателката многократно е консултирана по ЗЗДет и СК за необходимостта детето да контактува с двамата родители. В тази връзка са изготвени и планове за действие. Установено е че майката в резултат на консултации с администрацията е насочена към ползване на социална услуга, нееднократно, което тя добросъвестно е ползвала.

Разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 3 ЗЗД предвижда, че по този закон дирекция "СП" извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване правата на децата и дава задължителни предписания за отстраняването им при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона. В чл. 18, ал. 1 ППЗЗД е регламентирано, че целта на мерките за закрила в семейна среда е да бъдат подпомогнати детето и семейството в зависимост от възможностите за отглеждане и възпитание на детето; според ал. 2, мерките, предвидени в чл. 23 ЗЗД, се прилагат съгласно изготвения план за действие, а според ал. 3, мерките за закрила на детето могат да се осъществяват и чрез социални услуги. В чл. 18, ал. 4 ППЗЗДет е предвидено, че при отказ за сътрудничество от страна на родител, настойник или попечител или на лицето, което полага грижи за детето, по предложение на социалния работник, водещ случая, директорът на дирекция "СП" издава задължително предписание. Никъде в оспорваното задължително предписание, както и в приложените доклади от служители на ДСП и ОЗД няма констатация жалбоподателката да е отказала осъществяване на контакти между бащата и малолетното дете, но и в предхождания социален доклад и в оспорваното предписание се сочи методическото указание на РДСП. Горестоящ административен орган в прав текст задължава ответника да издаде предписанието. Съдът не е безучастен затова, че от страна на директор ДСП М. нееднократно са изисквани обяснения, следствие от сигнали на з. страна П. до горестоящата администрация. От разменената кореспонденция, не може да се приеме, че оспорващата е пречатвала контакти по виждане на детето, както и осъществени срещи в ДСП М. през м. август 2022 г. Независимо от липсата на обективни предпоставки, РДСП разпорежда издаването на задължителните предписания, като не сочи какво е основанието – кога и при какъв повод е установен отказ от съдействие, включително по всеки сигнал изпращан до администрацията. Относно гласните доказателствени средства – показанията на св. Г., родственица на з. страна П., съдът ги кредитира. От показанията на тази свидетелка се установява, намерение за посещения на майката и детето от бащата и негови роднини, което е ограничено от майката, т.е. не е осигурена възможност да се проведе такава среща. Случаят е изолиран, а и предварително не е било определено място и време за провеждане на такава среща. Свидетелката установява, че от з. страна П. знае, че майката не осигурява възможност на бащата да провежда срещи с детето. Показанията на св. Ц. са във връзка с дейността ѝ като детегледачка и не дават представа за това кога и по какъв начин бащата осъществява контакти с дъщеря си, или да е правен опит от негова страна, който да е осуетен от майката.

Процедурата по издаване на задължителни предписания е регламентирана в Глава трета от ППЗЗД /чл. 9 – чл. 18/.

Съгласно разпоредбата на чл. 14 ППЗЗД социалният работник извършва проучване и оценка на сигнала, като събира необходимата информация от семейството, детето, училището, детската ясла и градина, роднини, близки, съседни, друга дирекция "Социално подпомагане", личен лекар и от други източници при необходимост.

Според чл. 15 от ППЗЗД след извършване на проучване и оценка на сигнала и при установяване на риск за детето социалният работник открива случай.

След събиране на първоначалната информация социалният работник извършва оценка на сигнала, за което изготвя доклад, съгласно приложение № 1 към чл. 16, ал. 1 от ЗЗД. След оценката на сигнала и откриване на случай се изготвя оценка на случая, която включва оценяване на потребностите на детето, на родителския потенциал, на риска/рисковете за детето, както и на наличните ресурси за справяне, за което се изготвя доклад Приложение № 1а

В разпоредбата на чл. 16а, ал. 1, 3 от ППЗЗД е посочено, че въз основа на направената оценка на случая социалният работник изготвя план за действие по образец съгласно приложение № 2а, който включва дългосрочна цел и краткосрочни цели, дейности за тяхното постигане и мерки за закрила, който план се съгласува с родителите на детето, с настойника, с попечителя или с лицето, полагащо грижи за детето, както и със самото дете в съответствие с възрастта и степента му на развитие, ако това не противоречи на интересите на детето и не нарушава правата му. По административната преписка е приложен план за действие, който отговаря на законите изисквания по форма и съдържание. Планът за действие *се съгласува с родителите на детето*, с настойника, с попечителя или с лицето, полагащо грижи за детето, както и със самото дете в съответствие с възрастта и степента му на развитие, ако това не противоречи на интересите на детето и не нарушава правата му. Планът е връчен на жалбоподателката, а по отношение на бащата е връчен в ОЗД/ДСП [населено място], поради обективното отсъствие на бащата от страната.

Според настоящия съдебен състав тези нарушения на процедурата по издаване на задължителното предписание са довели до нарушаване на чл. 35 и чл. 36 от АПК, като не се обсъждат всички предходни доклади и резултати от проверки, изводите от които се превят от наличните писмени доказателства. Това нарушение в случая е съществено, тъй като създават вероятност за неистинност на фактите, които органът е счел за установени и които са от значение за разпореденото от него предписание.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон съдът намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от ППЗЗД, която е посочена като основание за издаване на оспорения акт, при отказ за сътрудничество от страна на родител, настойник или попечител или на лицето, което полага грижи за детето, по предложение на социалния работник, водещ случая, директорът на дирекция „Социално подпомагане“ издава задължително предписание. Следователно, необходима и задължителна предпоставка за законосъобразно издаване на административен акт по посочения текст е отказ за сътрудничество от страна на лицето, полагащо грижи за детето, във връзка с прилагане на предприетите мерки за закрила.

От събраните по делото доказателства не може за се приеме за установено по несъмнен начин, че майката на детето е отказала да сътрудничи. Напротив, в

административната преписка се съдържат документи, сочещи на противното, включително и констатации от самите социални работници за оказано сътрудничество от страна на майката по изясняване на сигнала. В проведеното административно производство са осъществени срещи и разговори с майката, включително и проверка на място за условията при които се отглежда детето. Съдът не може да не спомене и разменяната кореспонденция между ДСП М. и РДСП. В пределите на разпоредено Към момента на издаване на оспорения акт все още не е бил изготвен доклад по оценка на случая по чл. 16, ал. 4 от ППЗЗД, нито план за действие по чл. 16а, ал. 1 от ППЗЗД, който да е съгласуван с нея, нито е предприета мярката по чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗД, за да може оспорващата обективно да отказва сътрудничество при реализиране на плана и мярката.

С оглед на изложеното, съдът счита, че липсва предпоставката предвидена в разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от ППЗЗД за издаване на процесното задължително предписание.

В оспореното решение като основание за налагане на задължителното предписание е посочена и разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 3 от ЗЗД, съгласно който Дирекция "СП" извършва проверки по жалби и сигнали за нарушаване правата на децата и дава задължителни предписания за отстраняването им при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона;

Следователно, за да се издаде задължително предписание следва да бъде по несъмнен начин да бъде установено, че адресатът на предписанието е нарушил конкретно право на детето. Не е посочено какво конкретно право на детето е нарушено .

Ето защо съдът счита, че административният орган не е доказал по несъмнен и безспорен начин, че оспорващата е нарушила правата на детето и е упражнявала родителските права и задължения по начин, който не е в интерес на детето, както и неговите емоционални потребности, поради което оспореният административен акт се явява материално незаконосъобразен. В този смисъл съдът съобрази и съдебна практика: Решение № 1275 от 10.02.2022 г. на ВАС по адм. д. № 9409/2021 г., VI о., докладчик съдията С. С.; Решение № 1600 от 21.02.2022 г. на ВАС по адм. д. № 11184/2021 г., VI о., докладчик председателят Г. Г.; Решение № 3029 от 31.03.2022 г. на ВАС по адм. д. № 9955/2021 г., VI о., докладчик председателят Т. Т..

Предвид изложеното, съдът прие, че обжалваното задължително предписание е незаконосъобразно и се отменя изцяло.

Съдът, РЕШИ

ОТМЕНЯ по жалба на П. Г. Х., задължително предписание № П/Д-С-М-004/16.09.2022 г., издадено от директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – М., С., издадено на основание чл. 21, ал. 1, т. 3 от ЗЗДет и чл. 18, ал. 4 от ППЗЗДет.

Решението може да се обжалва пред ВАС в 14 дневен срок от съобщението.

съдия